

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecători – Ion Arhiliuc, Valentina Clevadî, Ion Corolevschi și Ion Druță,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013 în cauza penală în privința lui

***Baxan Vladimir Gheorghe**, născut la 28 iunie 1954, originar din s. Călinești, r-nul Fălești, domiciliat în s. Răuțel, r-nul Fălești;*

Date referitoare la termenul de examinare al cauzei:

- 1. 26.03.2007-18.03.2008 (prima instanță);*
- 2. 31.10.2012- 20.02.2013 (instanța de apel);*
- 3. 03.09.2013- 03.12.2013 (instanța de recurs);*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul –Sergiu Crijanovschi, care a susținut recursul în sensul declarat și a solicitat admiterea acestuia.

Avocatul Eduard Ceornea, care a solicitat respingerea recursului ordinar declarat de procuror.

Asupra recursului în cauză, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 18 martie 2008, **Baxan Vladimir Gheorghe** a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.213 lit.b) Cod penal, în temeiul art. 390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, i-a fost înaintată învinuirea lui **Baxan Vladimir** pentru faptul că, deținând funcția de medic obstetrician-ginecolog la SRL

“Incomed”, din mun. Bălți, str. Hotinului 37, a încălcat din neglijență metodele de acordare a asistenței medicale în privința pacientei Lupușor Liliana, în următoarele circumstanțe:

La 06 octombrie 2004, la ora 16⁴⁰, cet. Lupușor Liliana, a.n. 1975, a fost internată staționar în Centrul Medical „Incomed”, din mun. Bălți, cu diagnosticul: „sterilitate secundară, fără patologii concomitente”.

La 07 octombrie 2004, la ora 08²⁰, de către medicul obstetrician – ginecolog, Baxan Vladimir, a fost efectuată pacientei Lupușor Liliana laparoscopia chirurgicală adezioliză, salpinogostomie bilaterală. Perioada postoperatorie precoce s-a complicat la pacientă cu sindromul CID acut, cu hemoragie intra-abdominală, urmată de șoc hemoragic, depistate peste 6 ore după intervenția chirurgicală, nefiind efectuată profilaxia pre- și inter-operatorie a hipercoagulării.

La ora 16²⁵, după 6 ore de la intervenția chirurgicală, medicul Baxan Vladimir a primit decizia de relaparoscopie, în cursul căreia nu a fost depistată o sursă de hemoragie, deși, hemoragia s-a confirmat. Apariția sindromului CID denotă caracterul lui acut, cu dezvoltare în termeni scurți a fazei de hipocoagulare decompensate, cu consumul considerabil al factorilor de coagulare și a trombocitelor, ce a servit drept cauză a hemoragiei intensive urmată de șoc hemoragic.

Însă, medicul, Baxan Vladimir, a constatat numai ofibrinogenemie - termen care nu a fost acceptat la etapa dată, deoarece nu reflecta esența modificărilor multiple ale hemostazei. Astfel, pentru corecția hemostazei, Baxan Vladimir nu a efectuat tratamentul transfuzional cu plasmă proaspăt congelată în volum de cel puțin 1,5 litri la prima transfuzie, care trebuia să fie efectuată în jet, la fel acesta nici nu a administrat cu 2 ore pînă la operație heparină sau heparină cu masă moleculară mică în asociere cu ciroplasma, intraoperator, cît și în primele ore după operație.

De asemenea, medicul Baxan Vladimir nu a apelat la serviciul AVIASAN mai devreme, apelînd doar la 08 octombrie 2004, la ora 15³⁰.

Supravegherea clinică și monitorizarea stării sănătății pacientei în perioada postoperatorie, în documentația medicală, Baxan Vladimir a reflectat-o fragmentar.

Neglijența medicului Baxan Vladimir și erorile de conduită la etapa instalării sindromului CID acut, faza hipocoagulării cu hemoragie masivă, șoc hemoragic și insuficiența multiplă de organe toate acestea au dus la decesul, la 09 octombrie 2004, a cet. Lilia Lupușor.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare a inculpatului Baxan Vladimir, conform învinuirii înaintate în baza art.213 lit.b) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

Apelantul a considerat că partea acuzării a prezentat suficiente probe care, în opinia lui, au confirmat vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate, care nu au fost apreciate de instanța de fond la justa valoare, și anume: raportul de constatare medico-legală a cadavrului nr.122 din 10 octombrie 2004 (f.d.96-97, vol.I), raportul de expertiză medico-legală nr.89 din 15 iulie 2005 (f.d.119-127,

vol.I), nota informativă a comisiei de medici specialiști în domeniu (f.d.101-103, vol.I), precum și actele cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2008 apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței în cauza penală în privința lui **Baxan Vladimir**.

4.1 În argumentarea soluției sale, Colegiului penal a invocat că instanța de fond, la judecarea cauzei, a examinat sub toate aspectele probele prezentate de părți, a verificat versiunile înaintate, a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză, apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar a tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coraborării lor, și la adoptarea sentinței, a descris circumstanțele constatate de instanța de judecată, cu includerea motivelor pentru care instanța a admis unele probe și le-a respins pe altele, cu enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului.

Totodată, a menționat că argumentele invocate în apel nu și-au găsit confirmarea, limitându-se doar la o expunere a conținutului rechizitoriului, cu analiza probelor de la urmărirea penală, fără a ține cont de circumstanțele constatate în cadrul judecării cauzei.

Instanța de apel a reținut că calificarea infracțiunii trebuie să fie întemeiată în mod obligatoriu pe articole concrete și puncte din acte normative ce conțin regulile și metodele de acordare a asistenței medicale care se prezumă că au fost încălcate.

Însă, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, nu au fost prezentate probe ce ar demonstra care anume obligațiuni, ce țin de domeniul de activitate a inculpatului, au fost concret neglijate, în urma căror neglijențe s-a produs efectul respectiv, probe care ar demonstra că anume neglijența lui Baxan Vladimir a dus la consecințele în cauză.

De asemenea, nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre acțiunile (inacțiunile) neglijente și consecința survenită la pătimita în cauză. Învinuirea adusă nu conține care reguli, metode, instrucțiuni au fost neglijate de inculpat, astfel lipsește confirmarea laturii obiective a infracțiunii imputate lui Baxan Vladimir.

5. Hotărîrea dată a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanța de apel din motiv că instanțele de judecată au dat o apreciere unilaterală circumstanțelor constatate și neîntemeiat au ignorat un șir de probe, care confirmau vinovăția lui Baxan Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit.b) Cod penal.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2008, a fost admis recursul declarat de procuror, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecători din motiv că instanța de apel, încălcând prevederile art. 414 Cod de procedură penală, nu a supus verificării probele prezentate în sprijinul învinuirii și cele invocate de procuror în apel, și anume: - raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 89 din 15 iulie 2005, unde s-a constatat că în practica clinică, la existența complicațiilor sub formă de hemoragie intra-abdominală, după laparoscopie este indicată laparotomie urgentă (deschiderea cavității peritoneale), pentru stoparea definitivă a hemoragiei. În cazul dat, laparotomia a fost efectuată cu întârziere, ce a dus la lungirea perioadei șocului hemoragic, care au rezultat cu

schimbări poliorganice, și s-au dovedit a fi ireversibile. Din concluzia raportului de expertiză medico-legală în comisie nr.98 din 03 iulie 2007 rezultă că, după intervenția chirurgicală (laparoscopie) și manifestările clinice de hemoragie abdominală, diagnoza nu se scrie în foaia de observație, sunt invitați consultanții și consultă starea pacientei, dar nu se formulează diagnoza, însă aceasta apare notată în foaia de observație a bolnavei Lupușor Liliana pentru prima dată la 08 octombrie 2004, la ora 15³⁰.

În documentația medicală nu a fost descrisă necesitatea laparatomiei de urgență, necesară în asemenea complicații (hemoragia abdominală). Laparatomia efectuată cu întârziere a condiționat înrăutățirea stării generale, aprofundarea sindromului CID a hemoragiei abdominale ceea ce a rezultat cu decesul Liliane Lupușor. Gravitatea evoluției manifestărilor CID sindromului și a șocului hemoragic, favorizată la laparatomia întârziată, au fost determinate ca fiind cauze principale ce au generat consecința nefavorabilă – decesul.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2009, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror și menținută sentința Judecătorei Bălți din 18 martie 2008.

7.1. Instanța de apel a argumentat decizia prin faptul că instanța de fond a ținut cont de un șir de probe care corespund prevederilor legale, la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură și care dovedesc nevinovăția inculpatului, precum: - declarațiile lui Baxan V. din care a rezultat că acesta a luat toate măsurile necesare de acordare a unei asistențe medicale competente pacientei Lupușor L.; - declarațiile martorilor Nedelciuc P., Midcov D., Vasin A., Friptu V., Chele Iu., Sajin M. care au menționat că au fost luate toate măsurile necesare pentru a o salva pe Lupușor L.; - declarațiile medicului-legist Macrițhii S. care a confirmat că în fișa medicală a pacientei Lupușor L. au fost descrise toate etapele tratamentului și diagnosticul clinic.

Pacientei i-a fost efectuată o intervenție chirurgicală planificată și obiecții sau neclarități în raport cu fișa medicală și rezultatele examinării nu s-au constatat.

Toate probele, în opinia instanței de apel, nu prezintă nici o îndoială, fiind corect admise și puse la baza hotărârii de achitare.

Totodată, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți a considerat că instanța de fond întemeiat a pus la îndoială și nu a admis ca probe: - declarațiile succesorilor legali ai părții vătămate Lupușor V. și Sternioală M., care nu sunt specialiști în domeniul medicinei, sînt rude apropiate ale decedatei Lupușor L., au avut de suferit moral și care presupun că Baxan Vladimir a comis greșeli la acordarea asistenței medicale pacientei Lupușor L., însă ei nu au indicat concret care reguli și metode de acordare a asistenței medicale au fost încălcate de către Baxan V. din neglijență; - declarațiile martorului Tetercev V., probă la care procurorul a renunțat în cadrul cercetării judecătorești (f.d.154 verso, vol.II), care a participat la întocmirea raporturilor de expertiză medico-legală; - nota informativă cu privire la examinarea cauzei de deces a pacientei Lupușor L., care nu este inclusă în lista probelor anexată la rechizitoriu, dar în pofida prevederilor art.373 alin.(1) Cod de procedură penală, a fost cercetată în lipsa propunerii din partea acuzării; - raporturile de expertiză medico-legală nr. 89 din 15 iulie 2005 și nr. 96 din 13 iulie 2006, care poartă un caracter contradictoriu, fapt ce pune la îndoială învinuirea formulată inculpatului.

Prin urmare, instanța a concluzionat că, din probele expuse, cu certitudine a rezultat că acordarea asistenței medicale de către inculpat de unul singur nu a fost însoțită de neglijență, cu încălcarea regulilor și metodelor, iar după apariția hemoragiei intra-abdominale și evoluției manifestărilor CID, a procedat conform consultărilor cu medicii de la Centrul Perinatal Bălți, inclusiv de la serviciul AVIASAN, invitați în scopul verificării stării pacientei și trasării măsurilor de asistență medicală.

8. Împotriva deciziei nominalizate, a declarat recurs procurorul, care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Recurentul a invocat că instanța de apel neîntemeiat a susținut motivele instanței de fond, incorect apreciind probele administrate și neîntemeiat a susținut sentința de achitare față de Baxan V., aceasta fiind ilegală, neîntemeiată, bazată pe concluzii contradictorii, ce nu corespund circumstanțelor cauzei, pe când expertizele medico-legale nr.122 din 10 octombrie 2004, nr.89 din 15 iulie 2005, nr.96 din 13 iulie 2006 și nr.98 din 03 iulie 2007, prin care s-a stabilit cauza decesului și legătura cauzală dintre decesului lui Lupușor L. și acțiunile lui Baxan V., nota informativă formulată de un consiliu de medici – care au concluzionat că decesul pacientei Lupușor L. a avut loc în urma șocului hemoragic, a hemoragiei intraabdominale din suprafața lezată a trompei uterine drepte, din suprafața masivului adirențial a bazinului mic și din plaga postoperatorie pe fon de coagulopatie cronică de geneză neclară. Intervenția chirurgicală a fost destul de traumatică și s-a complicat cu sindromul de coagulare intravasculară deseminată.

Tratamentul transfuzional urma să fie început nu cu masă eritocitară, dar cu plasmă proaspăt congelată în volum de cel puțin 1,5 l la prima transfuzie și care urma să fie efectuată în jet. Lipsită de temeii a fost infuzia intravenoasă a acidului aminocaproic și administrarea vicasolului.

Neraționale au fost transfuziile directe cu colectarea sîngelui pe heparină, contraindicată în faza de hipercoagulare decompensată și cu un număr mic de trombocite.

Nu a fost binevenită și administrarea enoxiparinei. Ar fi fost rațional, cu 2 ore pînă la apariția sindromului CID de administrat heparină sau heparină cu masă moleculară mică, în asociere cu crioplasmă, intraoperator și în primele ore după operație.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 iulie 2009, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 ianuarie 2009 și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel, într-un alt complet de judecători, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

9.1 În argumentarea soluției date, Colegiul penal lărgit a menționat că instanța de apel prematur a concluzionat despre nevinovăția lui Baxan V., de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, menționate în cererea de apel, n-au fost cercetate sub toate aspectele, complet și obiectiv, astfel încălcîndu-se principiul contradictorialității în procesul penal, stipulat în art.24 Cod de procedură penală, făcîndu-se o evaluare și o apreciere neconcordantă a probelor prezentate în sprijinul învinuirii, ce s-a reflectat în soluția pronunțată.

Instanța de recurs a concluzionat, ca fiind neconcludente pentru susținerea soluției de achitare motivele instanțelor judecătorești referitor la faptul că procurorul nu a invocat legea ori actul normativ neglijat de către Baxan V. la acordarea ajutorului medical la așa fel de complicații depistate la pacienta Lupușor L., în cazul când, prin concluziile scrise ale specialiștilor și experților în domeniu, s-a recunoscut că norme speciale pentru asemenea situație survenită la Lupușor L. nu sunt, însă există o practică clinică, recunoscută în domeniu, cum trebuie să se procedeze.

Instanța de apel, la rejudecarea cauzei, nu a îndeplinit cerințele acestei norme de procedură penală și a respins un ansamblu de probe care, în opinia procurorului, dovedesc vinovăția lui Baxan Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit.b) Cod penal, și anume actele cauzei precum: nota informativă cu privire la examinarea cazului de deces a pacientei Lupușor L., formulată de un consiliu de medici (f.d.101, vol.I), - rapoartele de expertiză medico-legală în comisie nr.89 din 15.07.2005 (f.d.119-127, vol.I) și nr.98 din 03.07.2007 (f.d.31-35 vol.II).

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 aprilie 2010, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței, din motiv că probele administrate și cercetate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, au confirmat nevinovăția lui **Baxan Vladimir** în comiterea infracțiunii imputate în baza art.213 lit.b) Cod penal; nici o probă prezentată de acuzatorul de stat nu a indicat nici direct, nici indirect asupra anumitor fapte privind încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale din partea lui Baxan Vladimir.

11. Împotriva deciziei instanței de apel, procurorul a declarat recurs ordinar, prin care, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârii instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, argumentând că totalitatea probelor administrate au permis de a confirma că vinovăția inculpatului Baxan Vladimir a fost dovedită integral, deoarece toate probele prezentate de acuzare sunt coerente, nu conțin oarecare contradicții și reciproc se completează una cu alta, pe când Curtea de Apel le-a verificat superficial, concluzionând pripit și neîntemeiat asupra legalității sentinței de achitare.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2011, a fost respins recursul ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 aprilie 2010 în cauza lui **Baxan Vladimir Gheorghe** ca fiind inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

13. În recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct Igor Serbinov s-a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2011, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecători.

Recurentul a invocat faptul că instanța de apel a lăsat fără examinare argumentele și probele prezentate de partea acuzării, cu toate că acestea au confirmat vinovăția lui Baxan Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit.b) Cod penal, însă instanța de apel le-a dat o apreciere incorectă, de aceea neîntemeiat a conchis asupra legalității sentinței de achitare- concluzie menținută și

de instanța de recurs în decizia sa din 22 februarie 2011.

14. Prin hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2012, a fost admis recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casată decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2011 în cauza penală în privința lui *Baxan Vladimir Gheorghe*, cu remiterea cauzei la rejudecare în Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ca instanță de recurs ordinar, pentru examinarea recursului declarat de către procuror împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 14 aprilie 2010.

14.1 În motivarea hotărîrii, Plenul Curții Supreme de Justiție a menționat că instanța de recurs a preluat concluziile instanței de apel fără să recurgă la un examen propriu cu privire la verificarea legalității hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și fără să răspundă cu argumente la fiecare dintre criticile și mijloacele de promovare a intereselor procesuale invocate de procuror și reprezentantul legal al victimei.

La fel, instanța de recurs nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil în cauza dată, hotărîrea fiind adoptată contrar prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, iar soluția fiind lovită de nulitate, de aceea cauza urmează a fi remisă la rejudecare la Curtea Supremă de Justiție ca instanță de recurs ordinar, pentru a fi examinat recursul declarat de procuror împotriva deciziei instanței de apel.

15. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iunie 2012, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel de Bălți din 14 aprilie 2010 în cauza penală în privința lui Baxan Vladimir Gheorghe și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

15.1 În motivarea deciziei sale, instanța de recurs a menționat faptul că potrivit părții descriptive a deciziei instanței de apel din 14 aprilie 2010, aceasta nu a corectat erorile de drept comise de instanța de fond, nu s-a pronunțat asupra circumstanțelor constatate prin deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2008 și 07 iulie 2009, reflectate și în hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2012 ignorînd, și prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală.

16. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, a fost respins ca nefondat apelul procurorului declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 18 martie 2008, cu menținerea acesteia fără modificări.

16.1 În motivarea deciziei sale, instanța de apel a menționat faptul că la judecarea apelului au fost audiați inculpatul, succesorii părții vătămate și martorul Macrițchii S., au fost verificate probele cercetate la judecarea cauzei în instanța de fond, însă Colegiul penal a reiterat că nu au fost prezentate probe de vinovăție a inculpatului și prin urmare, nu există motive de admitere a apelului.

17. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocînd ca temeieri de declarare a recursului art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Recurentul invocă faptul că:

-atît instanța de fond cît și cea de apel nu au argumentat din care motiv au respins rapoartele de expertiză existente la materialele cauzei penale;

- instanța de apel neîntemeiat a susținut motivarea instanței de fond precum că probele cercetate în ședința judiciară nu au confirmat incontestabil că fapta incriminată inculpatului a avut loc în realitate și că el a încălcat regulile și metodele de acordare a asistenței medicale care au cauzat decesul lui Lupușor Liliana.

Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor profesionale de către lucrătorul medical, încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale constituie o urmare a atitudinii neglijente sau necorespunzătoare față de ele, care trebuie înțeleasă ca o executare rea, indiferentă, neatentă, fără de acuratețe, nepăsătoare;

- în hotărârile instanțelor de fond s-au luat la bază declarațiile medicilor V. Friptu și Iu. Chelea, însă au fost neglijate alte probe dobîndite în modul stabilit de legea procesual- penală care servesc la constatarea existenței infracțiunii precum și la stabilirea împrejurărilor pentru justa soluționare a cauzei ca raportul de expertiză medico-legală în comisie nr.89 din 15 iulie 2005.

18. Judecînd recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează asupra admiterii acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temeuri care și-au găsit reflectare în decizia atacată.

Potrivit prevederilor art.436 alin.(1) Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărîrii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

Conform alin.(2) al aceluiași articol, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel, în decizia sa din 20 februarie 2013, concluzionînd asupra menținerii soluției primei instanțe, prin care *„Baxan Vladimir Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.213 lit.b) Cod penal, în temeiul art. 390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”*, nu a îndeplinit indicațiile din hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2012 și cele din decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iunie 2012 care, potrivit alin.(2) al art. 436 Cod de procedură penală *„sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului”*.

Astfel, instanța de apel, la examinarea apelului procurorului, nu a argumentat din care motive a respins probele prezentate de acuzatorul de stat în sprijinul învinuirii, relevate în cuprinsul apelului acestuia:

- nota informativă cu privire la examinarea cazului de deces a pacientei Liliana Lupușor, formulată de un consiliu de medici (f.d. 101 vol.I), conform căreia,

diagnosticul medico-legal stabilit este – șoc hemoragic, hemoragie intraabdominală din suprafața lezată a trompei uterine drepte, din suprafața masivului aderent al bazinului mic și din plaga postoperatorică pe fond de coagulopatie cronică de geneză neclară.

Comisia medicală a mai stabilit că pentru corecția hemostazei ar fi fost mai corect (util) de început tratamentul transfuzional nu cu masă eritrocitară, dar cu plasmă proaspăt congelată, în volum de cel puțin 1,5 l la prima transfuzie, care trebuia să fie efectuată în jet. Lipsită de temeii a fost infuzia i/v a acidului aminocaproic și administrarea vicasolului. Neraționale au fost transfuziile directe cu colectarea sîngelui pe heparină, contraindicată în faza de hipercoagulare decompensată și cu un număr mic de trombocite. Nu a fost binevenită și administrarea enoxiparinei. Ar fi fost rațional, cu 2 ore pînă la apariția sindromului CID, de administrat heparină sau heparină cu masă moleculară mică, în asociere cu crioplasma, intraoperator și în primele ore după operație.

Conform concluziei comisiei medicale date, relaparascopia efectuată cu scop diagnostic ar fi putut fi lărgită prin laparatomie în scopul precizării sigure a sursei de hemoragie și posibilitii hemostaze chirurgicale, în condițiile corecției transfuzionale a indiciilor hemostatici.

Totodată s-a menționat și faptul că era cazul de apelat către serviciul AVIASAN mai devreme;

- declarațiile martorului Cociu Nicolae - medic hematolog, care a relatat că, la indicația unor medici din Chișinău, instituția medicală SRL „Incomed” *a solicitat concentrat trombocitar*, care se face numai la comandă și se utilizează timp de 12 ore, însă din cauza că pacienta deja decedase (peste trei zile), prepararea acestui preparat medical a fost stopată;

- declarațiile inculpatului Baxan Vladimir, care a recunoscut că *prioritar pacienta urma a fi tratată tranfuzional cu plasmă*, însă din cauza lipsei acesteia în instituția medicală, preparatul dat nu a fost administrat;

- declarațiile părților vătămate Sternioală Maria și Lupușor Victor, care, cu toate că nu au cunoștințe în domeniul medicinei, coroborează cu alte probe examinate în cadrul judecării cauzei penale ca: rapoartele de expertiză medico-legală nr.89 din 15 iulie 2005 și nr.98 din 03 iulie 2007.

Conform *raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 89 din 15 iulie 2005* (f.d. 119-127 vol. I) s-a constatat că:

- în practica clinică, la existența complicațiilor sub formă de hemoragie intraabdominală, după laparoscopie **este indicată** laparatomie urgentă (deschiderea cavității peritoneale) pentru stoparea definitivă a hemoragiei. În cazul dat laparatomia a fost efectuată cu întârziere, fapt ce a dus la lungirea perioadei șocului hemoragic care au rezultat cu schimbări poliorganice, și s-au dovedit a fi ireversibile.

- instrucții concrete de acordare a ajutorului medical în astfel de cazuri nu sunt. Însă, medicii acționează conform practicii clinicii create – la stabilirea diagnozei „hemoragie intraabdominală” imediat trebuie să fie efectuată laparatomia cu stoparea definitivă a hemoragiei.

Din concluzia *raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 98 din 03 iulie 2007* (f.d. 31-35 vol.II) rezultă că:

- după intervenție chirurgicală (laparoscopie) și manifestările clinice de hemoragie abdominală, diagnoza nu se scrie în foaia de observație. Se invită medici consultanți și se examinează starea pacientei și nu se formulează diagnoza. Diagnoza s-a notat în foaia de observație a bolnavei Lupușor L. pentru prima dată la 08 octombrie 2004 la ora 15.30.
- În documentația medicală nu se descrie necesitatea laparatomiei de urgență necesară în asemenea complicații (hemoragia abdominală).
- Laparatomia efectuată cu întârziere a condiționat înrăutățirea stării generale, aprofundarea sindromului CID, a hemoragiei abdominale care au și cauzat decesul Lilianei Lupușor.
- Gravitatea evoluției manifestărilor sindromului CID și a șocului hemoragic, favorizată la laparatomia întârziată, au fost determinate ca fiind principalele cauze ce au generat consecința nefavorabilă – decesul.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale- dreptul la viață, care este garantat oricărei persoane prin dispozițiile menționate și, în mod incontestabil, apare ca esențial în sistemul drepturilor fundamentale, întrucât, fără consacrarea și protejarea efectivă a acestui drept, protecția celorlalte drepturi ar rămîne fără obiect.

Curtea Europeană a notat preeminența dreptului la viață în calitate de atribut inalienabil al ființei umane, ce reprezintă valoarea supremă în ierarhia drepturilor omului (*Streletz, Kessler și Krenz c. Germaniei, hotărîre din 22.03.2001, paragraf 92, 94*), statele avînd obligația pozitivă de a lua toate măsurile care se impun pentru protejarea efectivă a acestui drept.

Îndatorirea menționată implică și obligația de a instaura un sistem judiciar eficace și independent, apt să stabilească cauzele decesului unei persoane care s-a găsit sub autoritatea organismelor specializate în materie de sănătate, publice sau private (*Powell c. Regatului Unit, hotărîre din 04.05.2000*).

În acest sens, CEDO a acordat rudelor victimei statut de victime indirecte, luînd în considerație legătura personală dintre persoana decedată și reclamantul din fața instanței europene (*McCann și alții c. Regatului Unit, hotărîre din 27.09.1995*).

Abordarea superficială a probatoriului în cauză, cît și nemotivarea concluziilor instanței de apel privind respingerea probelor prezentate de către procuror sunt contrare principiilor stabilite în jurisprudența instanței europene de contencios al drepturilor omului, care impun analiza fiecărei probe pertinente speței, precum și a coraportului dintre toate probele administrate, sub aspectul stabilirii „dincolo de orice dubii rezonabile”, prin raționamente satisfăcătoare și convingătoare a cauzei decesului (*Velikova c. Bulgariei, hotărîre din 18.05.2000*).

Prin urmare, la rejudecarea cauzei, dacă instanța de apel va ajunge la concluzia că învinuirea adusă lui **Baxan Vladimir** este neclară din motiv că în rechizitoriu, acuzatorul de stat nu a făcut referire la un careva act cu caracter normativ care conține regulile sau metodele de acordare a asistenței medicale, ținînd cont de faptul că elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 213 Cod penal este descris prin prisma unei dispoziții de blanchetă și în rechizitoriu urma să fie făcută trimitere

la actele normative în care sunt prescrise regulile și metodele a căror respectare este obligatorie la acordarea asistenței medicale (legi, hotărâri, ordine, regulamente precum și standardele elaborate de către Ministerul Sănătății), atunci instanța de apel urmează să verifice dacă în acțiunile lui **Baxan Vladimir** se conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. **149 Cod penal- lipsirea de viață din imprudență**.

Din aceste considerente, instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar deoarece soluționarea acestora ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel care, conform art.414 Cod de procedură penală, trebuie să judece apelul procurorului din punct de vedere al stării de fapt și de drept, deci al legalității și temeiniciei sentinței atacate.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel, urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

19. Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan.

Casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013 în cauza penală în privința lui **Baxan Vladimir Gheorghe**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată în ședință publică la data de 24 decembrie 2013.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Ion Arhiliuc

Valentina Clevadi

Ion Corolevschi

Ion Druță